

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Metsähallitusta koskevan lain uudistamisesta hallitusohjelman perusteella

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Harry Wallinin /sd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 83/2015 vp:

Mitä tarkoitetaan hallitusohjelman kirjauksella "Metsähallituksen lainsäädäntö uudistetaan vastaamaan EU:n vaatimuksia ja selkeytetään sen johtamisjärjestelmä", kun asiantuntijalausuntojen mukaan kilpailuneutraliteetti ei vaadi yhtiöittämistä, mikä on Metsähallitusta koskevan lain valmistelun aikataulu ja milloin laki annetaan eduskunnalle?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Euroopan yhteisön komissio on 11 päivänä joulukuuta 2007 tehnyt Suomelle osoitetun osittain kielteisen päätöksen Valtion tuki N:o C 7/2006, jonka kielteinen osa koskee Tieliikelaitoksen saamaa valtiontukea. Vaikka komission päätös kohdistuu Tieliikelaitokseen, se vaikuttaa koko liikelaitoslainsäädäntöön Suomessa. Komissio pitää kiellettyinä valtiontukea liikelaitoksen konkurssisuoja ja poikkeavaa verokohtelua. Liikelaitos voi hyötyä kilpailua vääristävästä valtiontuesta, kun siihen ei sovelleta konkurssilainsäädäntöä. Myös vapautus yhteisöverosta muodostaa markkinoilla kilpailua vääristävän valtiontuen, jota ei voida perustella verojärjestelmän luonteella ja systematiikalla.

Metsätalousliiketoiminta on mahdollista järjestää kilpailuneutraalisti sijoittamalla se konkurssikelpoiseen organisaatiomuotoon. Asiantuntijalausuntojen mukaan suositeltavin tapa kilpailuneutraliteetin toteuttamiseksi on sijoittaa Metsähallituksen markkinaehtoinen liiketoiminta liikelaitoksen omistuksessa olevaan yhtiöön tai yhtiöihin. Erillinen oikeushenkilöllisyys on kirjanpidollisesti läpinäkyvä järjestely, jossa toimintojen erillisyyden ja valtiontukielementin puuttuminen on mahdollista todentaa. Yhtiöittämismallista on kokemusta, koska valtion muiden markkinoilla toimivien liikelaitosten kuten Tieliikelaitoksen, Ilmailulaitoksen, Varustamoliikelaitoksen ja Luotsausliikelaitoksen liiketoiminnot on yhtiöitetty. Myös verotuksen neutraalisuus voidaan toteuttaa yhtiöittämällä.

Metsähallitusta koskeva lainsäädäntöhanke viimeistellään maa- ja metsätalousministeriön johdolla yhteistyössä oikeusministeriön, valtiovarainministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön ja ympäristöministeriön kanssa. Metsähallituksesta on tarkoitus muodostaa valtion erityisliikelaitos, jossa virkavastuulla tehtävät julkiset hallintotehtävät on eriytetty omaan yksikkönsä ja jonka markkinaehtoinen liiketoiminta on sijoitettu tytäryhtiöihin. Metsähallitus pysyisi yhtenä toiminnallisena kokonaisuutena. Valtion maa- ja vesiomaisuus olisi suorassa valtion omistuksessa.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 83/2015 vp

Metsähallituksella olisi edelleen lakisääteisesti muun muassa metsien virkistyskäyttöön, luonnon monimuotoisuuden ylläpitoon ja poronhoitoon liittyviä yhteiskunnallisia velvoitteita.

Metsähallituksen johtamisjärjestelmää on tarkoitus kehittää hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti siten, että liikelaitoksen hallituksen ja toimivan johdon mahdollisuuksia johtaa liikelaitosta ja käyttää valtion kiinteistöpuhevaltaa kokonaisuutena vahvistetaan. Siksi lainsäädännön rinnalla on tarpeen uudistaa laitoksen ohjausta ja johtamista nykyistä strategisemmaksi.

Maa- ja metsätalousministeriö järjestää sidosryhmille elo-syyskuussa kuulemistilaisuuksia hallituksen esitysluonnoksesta. Hallituksen esitys valmistellaan niin, että se voidaan antaa eduskunnalle budjettilakina lokakuussa 2015.

Helsingissä 21.7.2015

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen